

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 15 0 U 002950 17 Uvp
Banjaluka, 24.04.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Zdravke Čučak, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi V.V. iz B., (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 21.04.2016. godine, tuženog Fonda, u predmetu utvrđivanja prestanka prava na invalidsku penziju, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Trebinju broj 15 0 U 002950 16 U od 20.10.2016. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 24.04.2019. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužioca za nadoknadu troškova postupka.

Obrazloženje

Pobijanom presudom (stavom 1. izreke) odbijena je tužba podnesena protiv osporenog akta tuženog bliže označenog u uvodu ove presude, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Fonda, filijala T. broj ... od 01.03.2016. godine. Tim prvostepenim rješenjem tužiocu je utvrđen prestanak prava na invalidsku penziju sa danom 01.03.2016. godine. Stavom 2. izreke pobijane presude odbijen je zahtjev tužioca za nadoknadu troškova upravnog spora.

Odbijanje tužbe sud je obrazložio razlozima da je zakonito postupio tuženi kada je ostavio na snazi rješenje Filijale T. od 01.03.2016. godine, kojim je tužiocu utvrđen prestanak prava na invalidsku penziju u smislu odredbe člana 147. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 134/11, 82/13 i 103/15 - u daljem tekstu: Zakon o PIO), jer je u postupku vanredne kontrole provedenom po službenoj dužnosti, za čije vršenje tuženi ima ovlaštenje u odredbama člana 43. do 45. Uredbe o medicinskom vještačenju u penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 2/13 - u daljem tekstu: Uredba), utvrđeno da tužilac nije ispunjavao uslove za ostvarivanje ovog prava. Ovo iz razloga što je u postupku vanredne kontrole utvrđeno da dio medicinske dokumentacije o psihijatrijskom liječenju tužioca koja je bila osnov za penzionisanje nije autentičan, konkretno je u pitanju liječenje u Klinici za psihijatrijske bolesti „Dr Laza Lazarević“ Beograd, a da iz ostale dokumentacije koja je sva razmotrena, ne proizilazi da kod tužioca postoji oboljenje psychosis paranoides F22.0 po osnovu koga je penzionisan. Navedeni zaključak Komisije za vanrednu kontrolu iz nalaza, ocjene i mišljenja broj VK-... od 22.12.2015. godine sa uputama o ponovnom vještačenju koje su u cjelosti ispoštovali organi vještačenja, po stavu suda je pravilan, jer je osim na medicinskoj dokumentaciji zasnovan i na rezultatima neposrednog pregleda tužioca, a iz kojih dokaza je proizišlo da tužilac ima dijagnozu persona morbum simulans Z76.5, da ne odaje utisak psihički oboljele osobe, a niti ima bilo kakve medicinske dokumentacije o psihijatrijskom liječenju nakon 2008. godine kada je ostvario

pravo na invalidsku penziju. Ocijenjen je neosnovanim navod tužbe da organi vještačenja tuženog nisu razmotrili svu raspoloživu medicinsku dokumentaciju tužioca jer je suprotan ispravama spisa, kao i navod da tužiocu nije pružena mogućnost da učestvuje u postupku i izjasni se o svim činjenicama i okolnostima, kada iz upravnog spisa proizilazi da je uredno pozvan na pregled kod Komisije za vanrednu kontrolu i neposredno pregledan, a u okviru kojeg postupka ničim argumentovano nije doveo u pitanje zaključke pomenute komisije.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tužilac pobija zakonitost te presude zbog povreda pravila postupka koje su od uticaja na rješenje stvari i pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu iznosi da upravni spor pokrenuo protiv osporenog akta tuženog kojim je ostavljeno na snazi rješenje Filijale T. od 01.03.2016. godine kojim je tužiocu, osam godina nakon ostvarivanja prava na invalidsku penziju, protivzakonito utvrđen prestanak tog prava. Dalje iznosi sve svoje tužbene navode koje je nižestepeni sud ocijenio neosnovanim, što po stavu tužioca ne predstavlja zakonito postupanje. Sud je identično kao tuženi odlučujući značaj dao dopisu Klinike za psihijatrijske bolesti „Dr Laza Lazarević“ Beograd o navodnoj nevjerodostojnosti medicinske dokumentacije tužioca, iako taj dopis nije dostavljen tužiocu na izjašnjenje, pa se ova činjenica ne može smatrati dokazanom. Osim toga, tužilac je u upravni spis priložio i drugu medicinsku dokumentaciju izdatu od Psihijatrijske bolnice Sokolac, Dispanzera za mentalno zdravlje Herceg Novi i Centra za mentalno zdravlje Trebinje koja uopšte nije uzeta u obzir prilikom vanredne kontrole, a iz iste proizilazi da je on dugogodišnji psihijatrijski bolesnik koji se liječi od 1996. godine, a ne simulant, što znači da činjenično stanje u provedenom postupku nije pravilno i potpuno utvrđeno. Dalje navodi da je Komisija za vanrednu kontrolu popunila tipski obrazac i zadovoljila se konstatacijom da tužilac ne odaje utisak psihički oboljele osobe, što znači da je zaključivala na osnovu svog utiska, a ne na osnovu medicinske dokumentacije, što je nedopustivo i što je morao sankcionisati sud. Pored toga dodaje da je taj utisak Komisije za vanrednu kontrolu upravo suprotan konstatacijama iz njenog nalaza, ocjene i mišljenja u kojem je navedeno da je tužilac prilikom pregleda bio agresivan, da nije odgovarao na postavljena pitanja, da je teatralno hodao po kancelariji, mjerio se, sjedao na stolicu i prekrivao šakama lice, dajući nesuvisle odgovore, navodeći da stalno preživljava ratna dešavanja. Podsjeća da je pravo na invalidsku penziju stekao prvostepenim rješenjem od 27.05.2008. godine u skladu sa propisima koji su tad bili na snazi, a da mu je prestanak tog prava utvrđen primjenom odredaba člana 43. do 45. Uredbe koja je stupila na snagu 2013. godine, dakle nakon što je tužiocu priznato pravo, što predstavlja retroaktivnu primjenu propisa zabranjenu odredbom člana 110. Ustava Republike Srpske. Kako je sve ove njegove navode iznesene u tužbi odbio nižestepeni sud, proizilazi da je isti donio nezakonitu odluku, zbog čega tužilac predlaže da ovaj sud zahtjev uvaži i pobijanu presudu preinači na način da tužbu uvaži i osporeni akt poništi, te da tuženog obaveže da mu nadoknadi troškove sastava tužbe, kao i sastava zahtjeva od strane advokata u skladu sa priloženim troškovnikom.

Tuženi u odgovoru na zahtjev navodi da osporenim aktom nisu povrijeđene odredbe Zakona o PIO, niti pravila postupka, zbog čega ostaje kod svih razloga datih u obrazloženju osporenog akta i predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tuženog od 21.04.2016. godine, uz iznošenje valjanih i argumentovanih razloga od strane nižestepenog suda koje tužilac nije doveo u sumnju navodima zahtjeva.

Pobijanom presudom nižestepeni sud nije doveo u pitanje pravo tuženog, odnosno direktora Fonda da u određenoj situaciji naloži vršenje vanredne kontrole i to kada procjeni da postoji osnovana sumnja da je u postupku vještačenja bilo nedostataka, nepravilnosti ili propusta koji su bitno uticali na ocjenu radne sposobnosti, shodno odredbama člana 43. do 45. Uredbe u vezi sa odredbom člana 124. stav 2. Zakona o PIO, a koji uslovi su se u konkretnom slučaju ispunili, jer je nesporno utvrđeno da kompletna medicinska dokumentacija o navodnom liječenju tužioca u Klinici za psihijatrijske bolesti „Dr Laza Lazarević“ Beograd gdje mu je postavljena dijagnoza na osnovu koje je penzionisan, nije vjerodostojna, odnosno nije izdata od te klinike, a što je na zahtjev tuženog potvrđeno dopisom ove zdravstvene ustanove od 13.11.2015. godine. Tvrdnja tužioca da mu ovaj dopis od 13.11.2015. godine nije dostavljen na izjašnjenje nije od uticaja na pravilan zaključak suda da je to validan dokaz, jer tužilac njegovu istinitost nije osporio u upravnom postupku, a niti u upravnom sporu iako je za to imao priliku, a ničim argumentovano taj dopis ne osporava ni u zahtjevu.

Tvrdnja tužioca da Komisija za vanrednu kontrolu prilikom donošenja nalaza, ocjene i mišljenja broj VK... od 22.12.2015. godine nije razmotrila svu priloženu medicinsku dokumentaciju tužioca izdatu od drugih zdravstvenih ustanova, takođe nije osnovana, jer postupajuća komisija kao nadležan organ u smislu odredbe člana 124. stav 1. Zakona o PIO, nije dovela u pitanje sadržaj te ostale medicinske dokumentacije i dala joj je značaj, ali ne u pravcu na kojem se insistira u zahtjevu, nego u pravcu da je tužiocu, nakon analize te dokumentacije i rezultata neposrednog pregleda, postavljena dijagnoza persona morbum simulans Z76.5, za što je od strane ljekara vještaka dato valjano obrazloženje čemu u prilog ide nesporna posebno razmotrena okolnost da tužilac nakon što je ostvario pravo na invalidsku penziju 2008. godine, nema nijedan dokaz o psihijatrijskom liječenju u bilo kojoj zdravstvenoj ustanovi, kako je sve to pravilno zaključio nižestepeni sud.

Konačno, neosnovan je navod tužioca da tuženi nije imao ovlašćenje da na njegov slučaj primijeni odredbe člana 43. do 45. Uredbe, koje u osnovi samo propisuju postupak i način vršenja vanredne kontrole, dok je mogućnost utvrđivanja prestanka prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, pod određenim uslovima, ustanovljena odredbom člana 147. Zakona o PIO. Navedena odredba propisuje da prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja prestaju u slučaju kad se naknadno utvrdi da nisu bili ispunjeni uslovi za ostvarivanje prava (stav 1.), da se postupak za prestanak prava u skladu sa stavom 1. ovog člana pokreće po službenoj dužnosti, bez obzira na rok koji je protekao od dana donošenja rješenja kojim je priznato pravo (stav 2.), te da prava u skladu sa stavom 1. ovog člana prestaju od dana donošenja rješenja o prestanku prava (stav 3.). Pravilnim tumačenjem odredbe člana 147. Zakona o PIO koja je na snazi u vrijeme odlučivanja organa je jasno da Fond PIO ima zakonsko ovlašćenje da korisniku utvrdi prestanak određenog prava ako naknadno utvrdi da nisu bili ispunjeni uslovi za ostvarivanje tog prava, kao u slučaju tužioca, bez obzira na to kada je doneseno rješenje o priznavanju prava.

Kod takvog stanja stvari, po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi nije ostvaren nijedan razlog nezakonitosti predviđen u odredbi člana 35. stav 2. ZUS pa se zahtjev tužioca odbija, na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Obzirom da je zahtjev za vanredno preispitivanje odbijen, tužilac nema pravo na naknadu troškova ovog postupka, pa se stavom 2. izreke ove presude zahtjev za nadoknadu istih odbija kao neosnovan, na osnovu odredbe člana 49. i 49a. ZUS.

Zapisničar
Zdravka Čučak

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić